

דיני ממונות בשלשה

פרק ראשון סנהדרין

ו.

עין משפט נר מצוה

מב א מיי פ"ו מהל
 סנהדרין הלכה ג
 סמג ע"פ או טו"ש ע"מ
 סימן כ סוף ג:
 מב ב מיי שם הלכה א
 טו"ש ע"פ פ"ג א:
 מד א מיי שם הלכה ב
 טו"ש ע"פ שם סוף ג:
 מה ד ה מיי פ"ב מהל
 סנהדרין הלכה א סמג
 ע"פ או טו"ש ע"מ סימן
 יב סוף ג:

רבינו חננאל

ור' אבהו פליגי עליה ואמר
 לרבניו תלמידי שדנו אין
 דיניהם דין ומתויר' אבא
 עליה מהא דתנו בבכורות
 פ"ד (ספ"ג) דן את הרין
 וזכה את החייב כו' ומשני
 מהתנין דקבלהו עלייהו.
 ואקשינן אי הכי ישלם
 מהיהו ואל' רב לרבה
 ברי בר חנה אי קבלהו
 עלייהו לא תשלם. ומשני
 כגון דאמרו ליה על מנת
 כן קבלינן עלן דדינת לן
 דין תורה: ירושלמי מה
 ששעה עשירי מה ששעה
 בשיקול הדעת וישלם
 מביהו שהגיס עצמו לרין
 יחידו דין תורה והתנין אל
 תהי דין יחידו שאין דין
 יחידו אלא א' אי' אמי
 מומחה [שכפן] וכן דינו
 דין ר' אבהו יתיב דאין
 לגרמיה א"ל תלמידו לא
 כן אלפ' ר' אל תהי דין
 יחידו שאין דין יחידו אלא
 אחד. אמר לון כיון דחמין
 ר' יתיב דאין לגרמי
 ואינון אחיין כמאן
 שקבלונו עליהו דמי. והתן
 במה דברים אמורים בזמן
 שלא קבלם אבל קבלם
 עלייהו דן אפילו יחידו
 ואסיקנא טעה בדבר משנה
 חזרו הדין בשיקול הדעת
 כגון דאשכח פלוגתא
 דתרי תנאי או דתרי
 אמוראי וסוגיא דשמעתא
 כדו מנייהו פי' מקשו
 ומפרקו אליבא דחד
 מנייהו ואילו הוא הפסק
 דינא כאיך דלא סוגיא
 דשמעתא כותיה היינו
 טועה בשיקול הדעת ומה
 ששעה עשירי וישלם
 מביהו:
 בבכורות פרק הכותב
 לאשתו (ה' ב) דין דרבירי
 אין לי בכנסך הכל מור"י
 שאם טעה בשיקול הדעת
 תורה מחזירין מה פליגי
 בטעות משנה ר' יוחנן
 אמר טעות משנה שיקול
 הדעת. ריש לקיש אמר
 טעות משנה דבר תורה
 היא טעות משנה היא
 טעות משנה היא טעות
 דקנים תלחא תנאי פליגי
 בפשרה חד רשב"ג דתני
 פשרה בשנים. שני ר'
 מאיר שלישי חכמים
 החולקים עמו דתנאי
 ביצוע בשלשה דברי ר"מ
 וחכאי פשרה ביהוד

גברא אנגרה. רבי אבהו אדשמואל שמואל סבר פליגי רבנן עליה
 דרבנן שמעון בן גמליאל: דן אס הדין. זמזמחה ליכא למימר
 מדקתני סיפא אס היה מומחה לז"כ: דן אס הדין. יחידו משמע:
ומשלם מצינו. צפיקין דלקמן (דף ג.) מוקי לה שגשא ונתן צ"ל.

וכי תימא פליגי רבנן עליה דרשב"ג. והאמר
 רבי אבהו שנים שדנו לדברי הכל אין
 דיניהם דין גברא אנגרה קא רמית גופא
 א"ר אבהו שנים שדנו דיני ממונות לדברי
 הכל אין דיניהם דין איתבייה רבי אבא לרבי
 אבהו דן אס את הרין וזיכה את החייב וחייב
 את הזכאי טימא את הטהור מיהר את
 הטמא מה שעשה עשוי ומשלם מביתו הכא
 במאי עסקינן דקיבלהו עלייהו אי הכי אמאי
 משלם מביתו דאמרו ליה דינית לן דין
 תורה א"ל רב ספרא לרבי אבא דמעה במאי
 אילימא דמעה בדבר משנה (ו) והאמר רב
 ששת א"ר (אמי) דמעה בדבר משנה חזרו
 אלא דמעה בשיקול הדעת היכי דמי בשיקול
 הדעת אמר רב פפא כגון תרי תנאי ותרי
 אמוראי דפליגי אהדדי ולא איתמר הלכתא
 דאד כמר ולא כמר וסוגיין דעלמא אליבא
 דחד מנייהו ואזל איהו ועבר כאיך היינו
 שיקול הדעת לימא כתנאי ביצוע בשלשה
 דברי ר"מ וחכ"א (י) פשרה ביהוד סברוה לכ"ע
 מקשינן פשרה לדין מאי לאו בהא קמפילגי
 דמר סבר דין בשלשה ומר סבר דין בשנים
 לא דכ"ע דין בשלשה והכא בהא קמפילגי
 דמר סבר מקשינן פשרה לדין ומר סבר רב
 מקשינן פשרה לדין לימא תלחא תנאי
 בפשרה דמר סבר בשלשה ומר סבר
 בשנים ומר סבר ביהוד אמר רב אחא בריה
 דרב איקא ואיתרמיא רבי יימר בר שלמיא מאן
 דאמר תרי אפילו חד גמי והאי דקאמר תרי
 כי היכי דליהו עליה סהדי אמר רב אשי
 ש"מ פשרה אינה צריכה קנין דאי סלקא
 דעתך צריכה קנין לכו"ד צריכה תלתא ל"ל תסוגי בתרי ולקני מיניה וההלכתא
 פשרה צריכה קנין תנו רבנן (י) כשם שהדין בשלשה כן ביצוע בשלשה
 נגמר

למידע צינע דאיתקש שלום למשפט דאס כן הו מנזה לנצנע דשלוש נמי מנזה הו: **לא רב"ע בו.** מימה דלא קאמר לשמואל
 ודאי מנאי הו לרבי אבהו מי לימא תנאי היא דכי האי גונא אורחא דהש"ס בכל דוכתא:
תיסוגי בתרי וליקני מיניה. אע"ג דמפרש צירושלמי טעמא דר' מאיר משום דפשרה נמי צריכה הכרע דעת מ"מ מתוך דברי ר"מ
 משמע דתרי נמי שעשו פשרה כמו שהיו רגילין שלשה לעשות לא עשו ולא כלום ובעלי דינין יכולין לחזור בהן:
והלכתא פשרה צריכה קנין. והא דלא סגי בתרי משום דהו כמו קנין צטעות ללא צקילי צפשרה שפיר: **צריכה קנין.** אס
 נפרש דקנין של פשרה עושין קודם הפשרה וקונין זה מזה לעשות כמו שיאמרו הדיינין הן לשלם הן למחול אין
 לדקדק מכאן דבעלמא מחילה צריכה קנין דמה שצריך הכא קנין על המחילה משום דאי לאו הו קנין הו כמו מחילה צטעות שלא
 היה יודע שיאמרו למחול כל כך ואף על גב דהשתא דאיכא קנין הו כמו קנין צטעות מיהו אלימא מילתא טפי צקנין מצלח קנין
 ואפילו אס נפרש שהקנין הו לאחר הפשרה אכתי אין ראייה מכאן דמני למימר דהקנין על אותו שיש לו לאחר לפרוע אבל
 להאי דמחיל אין צריך קנין ומיהו צהלכות גדולות פירש צהלכות דינין דצריך קנין על המחילה אף על פי שעושין הקנין אחר הפשרה
 ומכל מקום אין ללמוד מכאן על שאר מחילה שמהא צריכה קנין דמחילה שעל ידי פשרה אף על פי שידוע מה מוחל דומה למחילה
 צטעות לפי שמוחל על פי עצתם של דיינין שהשיאו אותו למחול לפיכך צריך לאלם הדבר ע"י קנין וגרחה להציא ראייה דמחילה
 אינה צריכה קנין מהא דאמר צפרק המקבל (צ"מ דף ק"ג. ושם) גבי שכיר המהכו אלל תמונוי אלל שולחני אינו עובר עליו ופליגי
 התם רב ששת אמר אינו חוזר עליו (רצ"ב) אמר חוזר דמשמע דלא קנין איירי דאי צקנין מאי טעמא דמאן דאמר חוזר אבל
 צלח קנין פליגי צהכי דמר סבר כשהמחהו לא לגמרי פטור ובעל צבית צלח קנין יחזר עליו ומר סבר לגמרי פטור אלמא מחילה לא צריכה
 קנין ועוד ראייה דברי צפ"ק דקדושין (דף טו.) עבד עבד פשרה קונה עצמו צטעות למה לי שטרא למה לי צהכי תרי זיל וצלה קנין
 איירי דאי צקנין מאי טעמא עבד עברי גופו קניו אכתי תקשה לן שטרא למ"ל יפקיחו לשמואל דאמר המפקיר עבדו יאל לחירות ואין צריך
 גט שחרור אלל על כרחק לא פריך אלל מלשון הכתוב צטער כלומר למה לי שטר אותו לשון עצמו שכותב צטער הרי את לעצמך יאמר
 לו צעל פה עוד ראייה מהא דתנן צסוף הנושא (מבוצות דף קד.) שאם שהתה כ"ה שנים ולא תצעה כתובתה מסתמא מחלה וצלה קנין
 איירי דמכוחה מעובדא דחמתיה דרבי חייל ומטענו חטין והודה לו צשעוריים דפטור אף משעוריים דמודה הו צהו אין ראייה דהתם
 על כרחק לאו משום דאמרינן מדלל תבע להו סתמא אחליניהו הו פטור אלל היינו טעמא מדלל תבע שעוריים מודה הו דלא מייחייב
 ליה שעוריים מדפריך עלה צסוף המניח (צ"מ דף ק"ד. ושם) מהא דתנן הו הנחוקין שנים כו' הנחוק אומר גדול הזיק את הגדול ומזיק אומר לא כי
 אלל קטן הזיק את הגדול וגדול הזיק את הקטן ומסיק דלפילו כדאמר מוזיק לית ליה והתם אי אפשר להיות העטם כלל משום מחילה שהרי
 הו עומד וזווח ומכזר שנטל חלק כפשוט דאמר יתיר (צ"מ דף ק"ג.) אין ללקדק נמי כלל מכאן חוזר צבינו יתחק צר' מרדכי שהיה רגיל

(א) לעיל ב: לקמן פ"ו;
 (ב) ע"י מוספות בסדרות
 כח: ד"ה דן את הרין;
 (ג) צ"ק ק. ורף ק"י: לקמן
 ג. בבכורות כח: (ד) [לקמן
 ג. ע"ש כמובט פד: ק.];
 (ה) ז"ל רב אשי וכו'ה
 לקמן; (ו) [לקמן ג.];
 (ז) ז"ל צינע, ח. [ומספתא
 פ"א]; (ח) ד"ה מדלוריתא,
 (ט) ד"ה ח. (י) ד"ה וזל,
 (יא) ז"ל רבה.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מקשינן וכו'
 פשרה לדין ומחיל:

מוסף רש"י

שנים שדנו לדברי הכל
 אין דיניהם דין. דפליגי
 בפשרה דאמעין ר' אבהו
 דבדין כוליה מודו דבעינן ג'
 (וע"ל ב.). טעה בדבר
 משנה חזרו. שטעמו
 מני דבר המטה חן די
 דין למעט וחזרו (קמ"ג ג.)
 דין נטעיה צדכר המטה
 שלא עשה כמטה חזרו, ולא
 אמרינן מה שעשה עשוי
 ושלם מצינו אלל צטועה
 בשיקול הדעת (בבכורות פ. ק.)